

СТО ШЕСТДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО ЗАСЕДАНИЕ

София, вторник, 25 юни 1991 г.

(Открито в 10 ч. и 45 м.)

Председателствували: председателят Николай Тодоров

Секретар: Трифон Митев

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ (звъни): Откривам днешното заседание, имаме необходимия кворум.

Проектът за дневен ред ви е раздаден.

1. Второ четене на проекта за Конституция на Република България.

2. Първо четене на законопроекта за образуване и преобразуване на еднолични търговски дружества с държавно имущество.

3. Първо четене на законопроекта за опазване на околната среда.

Искам да кажа няколко думи по внесения дневен ред. Той предвижда три точки, но има предложение втората точка да отпадне от днешното заседание по взаимно споразумение във връзка с доуточнявания.

Има предложение третата точка да се запази за следобяд и да се постави първото четене на законопроекта за опазване на околната среда с изложение на председателя на съответната комисия.

Много ви моля, да не губим време, да приемем точка първа и точка трета, като точка втора. Комисията, която работи по проектоконституцията, е вече тук, тя е подготвила материалите и бихме могли веднага да започнем.

Моля, които са съгласни с така предложения дневен ред, да гласуват.

НИ/ЗТ 33.1

2
2

от гласувалите 202 народни представители, 195 са за,
против 4 и въздържали се 3. Дневният ред се приема.
3.

ДНЕВЕН РЕД:

1. Второ четене на проекта за Конституция на Република

България.

2. Първо четене на законопроекта за опазване на околната среда.

Преминаваме към разглеждането на точка първа:

св, фу

ВТОРО ЧЕТЕНЕ НА ПРОЕКТА ЗА КОНСТИТУЦИЯ НА РЕПУБЛИКА

БЪЛГАРИЯ

давам думата на Янаки Стоилов, който ще докладва от името на Конституционната комисия.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Господа народни представители, днес продължаваме обсъжданията с глава осма "Местно самоуправление и местна администрация".

Преди да преминем към обсъждане на текстовете, е необходимо да направя няколко пояснения. Чрез дискусия в Конституционната комисия и в Комисията по административно-териториалното устройство и местното самоуправление достигнахме до идеята, че тази глава от Конституцията трябва да бъде донякъде отворена, след като закрепва основните принципи на административно-териториалното деление и на самоуправлението. Заедно с това тя трябва да даде възможност по-нататък, чрез бъдещи закони в посочената материя, да бъдат уредени отношенията. От тази гледна точка, струва ми се, че успяхме да преодолеем някои от най-спорните моменти в дискусията - дали е необходимо тристепенно или двустепенно деление, каква да бъде големината на отделните общини и други съществени въпроси.

В предлагания вариант ние запазваме възможността да се отиде към такова деление с общини, околии и области, ако е необходимо, или по-нататък, при протичащите процеси на интеграция да се запазят две основни структури.

Сега ще прочета заглавието, по което не правим допълнителни предложения, и ще помоля, ако няма други мнения, то да бъде гласувано.

"Глава осма. Местно самоуправление и местна администрация."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля гласувайте това предложение за заглавие на глава осма.

От гласувалите 222 народни представители, 222 са за, няма против и няма въздържали се. Заглавието се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ:

"Чл. 143. 1.1. Територията на Република България се дели на общини и области. В големите градове могат със закон да се създават административни райони.

Ал. 2. Други административно-териториални единици могат да бъдат създавани със закон."

Господин парламентарен секретар, ако обичате да прочете предложениета по този текст.

ТРИФОН МИТЕВ: Уважаеми народни представители, предложениета, постъпили по тази глава, са следните:

Божан Божанов предлага към чл. 143:

"Чл. 143. 1.1. Територията на Република България се дели на общини, околии и области.

Ал. 2. Общините се образуват от едно или повече съседни населени места (кметства).

Ал. 3. Околиите се образуват от няколко съседни общини.

Ал. 4. Околиите образуват области. Областите са три в Северна и три в Южна България, относително равни по територия и брой на населението. Билото на Стара планина разделя територията на България на Северна и Южна.

Ал. 5. Столицата на Република България има статут на област и не може да е център на друга област.

Ал. 6. Градовете с население над 100 000 жители могат със закон да създават административни райони."

Предлага, първо, кметовете на кметствата и на общините да се избират пряко от населението.

Второ, орган на местното самоуправление в околията да бъде оклийския съвет. Оклийският съвет да се състои от избрани в отделните общини съветници. Председателят на оклийския съвет да се избира от съветници.

Трето, освен органи на местно самоуправление в околията, се избира от Народното събрание по предложение на министър-председателя, оклийския управител.

В окoliята си дават среща двете власти, но не и двувластието - властта на местното самоуправление и държавната власт.

Четвърто, областния управител се избира от Народното събрание по предложение на министър-председателя.
Предложение от Теодор Гяуров.^{по чл. 143.} Предлага ~~чл.~~ досегашния текст да стане ал. 1 на същия член, а да се създаде ал. 2 със следния текст:

"чл. 143. Ал.2. Принадлежността на едно населено място към една община се определя от населението чрез референдум."

Манъо Манев предлага към чл. 143: "Територията на Република България се дели на общини, околии и области."

Изложени са мотивите, Конституционната комисия ги е гледала.

Стеван Стайнов по чл. 143 предлага текстът да придобие следното съдържание:

"чл. 143. Ал.1. За развитие на местното самоуправление и децентрализиране на държавната власт, единната и неделима територия на Република България се разпределя в административно отношение на общини, околии и области, и столична голям община.

Ал. 2. Територията на големите градове, градовете с население над 100 000 жители се разпределя на райони или общини по волята на населението на града.

Ал. 3. Территориалното деление и структура на столичната голяма община се определят със закон след допитване до населението.

Ал. 4. Формирането и функционирането на административно-территориалните единици се извършва по начин, осигуряващ равнопоставеност на държавните и местните интереси."

Атанас Чунчев към чл. 143 предлага, текстът да стане: "За децентрализация на държавната власт, територията на Република България се дели на общини, околии и области. В големите градове могат със закон да се създават административни райони."

Бончо Ращков предлага към чл. 143:

"чл. 143. Ал.1. Територията на Република България се дели на общини, околии и области. Градовете над 100 000 души могат да създават административно-территориални райони.

¶1.1. Границите на административно-териториалните единици и техните административни центрове се определят със закон."

Стойчо Шапатов към чл. 143 предлага:

"Чл. 143. ¶1. Територията на Република България се дели на общини и околии. В големите градове със закон могат да се създават административни райони.

Ал. 2. Други административно-териториални единици могат да бъдат създавани със закон."

Връбка Орбецова към чл. 143 предлага: "Територията на България се дели на общини, околии и области".

Бончо Рашков предлага към чл. 143 нова алинея 3:

"Чл. 143. ¶3. Границите на административно-териториалните единици и техните центрове се създават със закон."

Иван Първанов към чл. 143 предлага нов текст: "Бюджетът на съдебните органи, включително определянето на трудовото възнаграждение на съдии, прокурори и следователи, отделно се определя от Народното събрание." Тук има някакво разминаване.

Стефан Стайнов предлага нов чл. 143а:

"Чл. 143а. ¶1. Областите, центровете им и редът и условия за образуване на околии и общини се определят със закон.

Ал. 2. Териториалния обхват на общините се определя доброволно от населението, а обхватът и центровете на околиите се определят с указ на председателя на Републиката след волеизявление на населението.

Ал. 3. Закриване, сливане, разделяне и присъединяване на административно-териториални единици и населени места, административно-териториални промени се извършват при условия и ред, определени със закон, като във всички случаи те трябва да са подкрепени от мнозинството на заинтересованото население."

Няма повече постъпили предложения по чл. 143.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Иска ли някой да мотивира своето предложение или да изчакаме докладчика на комисията?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да чуем мнението на комисията.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: В двете комисии, както споменах, се води твърде продължителна дискусия. Повечето от народните представители в Комисията по административно-териториалното устройство и местното самоуправление смятат, че е удачно в България да се изгради тристепенна структура с общини, околии и области. Подобни мнения имаше и сред членове на Комисията за изработти. Подобни мнения имаше и сред членове на Комисията за изработка проект за Конституция на България, въпреки че по този проблем всички дискусии не бяха преодолени. Именно поради това ние се обединихме около становището, че тази тема трябва да бъде обсъждана по-нататък по повод на Закона за местното самоуправление да приемем следната формула, която ни дава възможност за бъдещо доуточняване на тези въпроси. Предлагаме следния текст:

"чл. 143. 1 Територията на Република България се дели на общини и области. Териториалното деление и правомощията на столичната община и на другите големи градове се определят със закон.

Ал. 2. Други административно-териториални единици и органи на самоуправление в тях могат да се създават със закон."

По този начин чрез съдържанието на ал. 2 се дава възможност както за международно звено в административно-териториалното деление - околията, така и евентуално за други нива на самоуправлението под или над общината, когато е необходимо да се предоставят такива функции, за да могат да бъдат решени всички въпроси на местното самоуправление. Поради това, господа, аз предлагам да не възобновяваме тази дискусия. Предлаганият текст ни дава възможност да постигнем целите, които си поставяме, и затова, ако няма възражения, аз ще го прочета, за да пристъпим към него-голосуване.

Господин председател, помолете народните представители, ако имат никакви допълнителни мнения да ги изкажат.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата, господин Шапатов.

СТОЙЧО ШАПАТОВ: Уважаеми народни представители, на първо четене на Конституцията бяха направени редица предложения във връзка с установяване и узаконяване в конституционните текстове на околовските центрове и на правото на съществуването на околите. В така предложения проект по чл. 143, ал. 1 във връзка

С териториалното деление на страната вярно е, че както подчертава господин Янаки Стоилов, в ал. 2 се предвижда да бъдат изградени нови административно-териториални структури и евентуално бъдещите околии, но аз съм, че ако ние не запишем в чл. 143, ал. 1, че териториалното деление на България става на базата на общини, околии и области, фактически ние оставаме околиите ~~и~~ или тяхното съществуване и изграждане в един по-късен период, никой не може да каже кога ще бъде този период, един допълнителен закон ще се уреди това. А това може да се реши още с обсъждане на второ четене на законопроекта за Конституция. Мотивите, които аз изложих на първо четене и които бяха още по-задълбочено и компетентно развити от арх. Стефан Стайнов очевидно не са взети предвид от Комисията за изработка на проект за Конституция на България. Становището на Комисията за административно-териториално устройство и местните държавни органи в нейното ~~изказване~~ е категорична, че в конституционния текст в чл. 143, ал. 1 трябва да бъде записано именно и правото на съществуване на околиите, в чл. 143, ал. 2 би могло със закон да се уреждат и други структури като евентуално там ще бъдат предвидени областите или някакви други структури, които практиката ще наложила в един по-късен период. Така че околовските центрове, които бяха ликвидирани през 1959 г., се оказа, че те не можаха фактически да бъдат заличени от териториалното устройство на страната. Те и до днес продължават да съществуват.

Тези въпроси ние ги разглеждахме на първо четене и аз не съм за необходимо сега в подробности отново да издигам тезата за съществуването на околиите. Затова подкрепям категорично предложението на арх. Стефан Стайнов, че чл. 143, ал. 1 трябва да бъде именно със следния текст, че територията на Република България се дели на общини, околии и области щом като Комисията за изработка на проект за Конституция на България настоява и областите да бъдат включени. В противен случай ще оставим околовските центрове, които и в момента задоволяват изключително голям ~~и~~ от потребностите на населените места,

: да решават своите проблеми в откъснатите от тях областни центрове. Затова се обръщам с молба към всички народни представители от двете страни на залата да гласуваме ~~това~~ това предложение - чл. 143, ал. 1, че страната се дели на общини, околии и области. Благодаря за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата за реплика господин Иванов.

ГОСПОДИН ИВАНОВ: Благодаря ви, господин председател.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ: Благодаря ви, господин председател. ⁸
Искам да направя една реплика. Напълно подкрепям предложението на Комисията за изработване проект за Конституция на България то на Комисията за изработване проект за Конституция на България не защото съм против околиите, аз също знам, че това са едни естествени центрове - те са се оформили и дали ги има или не формално това не променя до голяма степен нещата. Аз бих подкрепил идеята те да бъдат създадени, но репликата ми към господин Шапатов следната. Той каза, че ако не пишем околиите в Конституцията, тяхното създаване ще се забави. Нищо подобно. Дали ще ги пишем или не - няма значение, това с нищо няма да ускори тяхното създаване. Те ще се създадат тогава, когато бъдат предвидени от закона. Ние оставяме нещата на закона. Конституцията дава възможност и за едното, и за другото решение. Това е, което исках да кажа. Съображението, което беше изказано тук, е неоснователно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Ганев, имате думата.

ГИНЬО ГАНЕВ: Уважаеми госпожи и господа! Аз искам да ви призовам да се подкрепи текста, който се докладва преди малко от Комисията за изработване проект за Конституция на България. В никакъв случай той не трябва да се схваща като един опит да се отложи решаването на един много жизнен проблем, но да се иска тук, в този текст на Конституцията той да бъде предрешен е много по-лошо. И околии може да има, и всичко друго би могло да има, и господин Шапатов, когото уважавам, искам да го попитам - защо искате непременно да установим тризвенната организация на местните органи на властта тук? Ще стане много по-трудна всяка промяна оттук нататък. Ние живяхме във време на една Конституция, която беше записала едни звена, наречени окръзи, и когато те се изчерпаха от съдържание не беше възможно да престанат да съществуват, тъкмо поради конституционната норма. И, трето. Защо смятаме, че досегашните дефекти в дейността и функциите на областните нива трябва автоматично да се смята, че ще бъдат пренесени в бъдеще? Те наистина сега са откъснати и от местното самоуправление, и от населението, и от общините там, но не това е идеята. Идеята е с един пътен закон, добре премислен, цялостно

анализиран, приет след дискусия и сред хората да се намери най-точното решение - това, което чака и цялото общество. Предлагам този текст, който е намерен с много трудности, включително и на днешното заседание на Комисията за изработване проект за Конституция на България, да бъде подкрепен.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата.

ВАСИЛ ПАЛАКАРКИН: Господин председателю, госпожи и господа народни представители! Тук сме, за да изработим Конституция! Конституцията бе основа, което накара 39 души да напуснат парламента. Ние сега поставяме Конституцията в зависимост от някакъв закон, който ще приеме или не някой някога. На мен ми се струва, че в Конституцията трябва да бъде писано: общини, околии, области. Какво е това - със закон ще се определя и друго? Тоест, Конституцията трябва да се съобразява, но тя е основния закон! Ако не искате да се срамуваме - моля ви, съгласете се с господин Гиньо Ганев!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата за реплика.

СТЕФАН ГАЙТАНДЖИЕВ: Уважаеми господа, аз съм един от най-големите привърженици на съществуването на околиите. Участвал съм и в разработването на закона. Уверявам ви, че действително няма пречки околиите като административна единица да бъдат включени в почти готовия вече и обсъждан от вас закон. Ето защо възразявам на господин Палакаркин за това, че трябва непременно всяка административна структура да бъде описана в конституционния текст. Това не е необходимо. Аз смятам, че трябва да се присъединим към становището на Комисията за изработване проект за Конституция на България.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата госпожа Ана - ниева.

НОРА АНАНИЕВА: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги. Аз също се присъединявам към становището на Комисията за изработване проект за Конституция на България. Ние много дълго дискутирахме - и в парламентарната група, и в тази комисия варианти¹² на двустепенно или тристепенно териториално деление. Това, което е несъмнено, е, че едното равнище - общинското, е равнището на самоопределение, но има нужда от едно равнище, което да е представително и където да бъде представена централната, изпълнителната¹³ власт. Що се отнася до междинното равнище

при всичките ми аргументи и за евентуални околии трябва да имаме предвид, че има и много добре разработени варианти да се стигне само до околиите, така че аз предлагам в този конституционен текст да напишем по същество равнището на самоопределение и равнището на представителство на централната власт - тези две всекакви възможности за допълнителни корекции, но да не продължаваме тази дискусия, която трае вече пет-шест месеца.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Кръстьо Трендафилов

има думата.

КРЪСТЬО ТРЕНДАФИЛОВ: Уважаеми колеги, ние от Комисията за административно и териториално устройство и местните държавни органи в продължение на повече от осем месеца работихме по тези въпроси. Ако днес в съвместното заседание с Комисията за изработване проект за Конституция на България се съгласихме на този текст, който предлага господин Стоилов, е заради това, че ние разбираме и хората в тази зала се смущават от сегашното устройство и всичките негативни последици, които предизвика в населението негативното отношение към това административно устройство, което сега съществува в страната. Ние се съгласихме за това, защото сме с ясното разбиране, че България на този етап без цялостна радикална реформа в административното устройство не може да мине. Следователно една радикална административна реформа в страната, след като началото ѝ се сложи с един подобрен добре премислен, както казва господин Гиньо Ганев закон, с който трябва да се определят функциите на органите на самоуправление и органите на държавно управление на територията на страната, и аз приемам тази формулировка като гъвкава, тя дава възможност в следващите етапи от развитието на страната да се променя тази твърде динамична сфера в живота и дейността на една държава, каквато е нашата в настоящия етап. Заради това призовавам да подкрепим текста, който се предлага от Комисията за изработване на проект за Конституция на България. (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли нужда още да продължаваме тази дискусия?

БОГДАН АТАНАСОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги! Според мен чл. 143 с двете си алинеи далеч ѝ от изящест-
вото.

Първата алинея ни задължава да имаме общини и области.
Две крайно екстремни образувания. (Шум в залата)

Едното не съдържа традиционното понятие на българина за община. Тоест, това въщност е старото - селищна система. По-близо е до околията, доколкото разбирам.

Нашата традиция изиска в България да има някъде над 100, 103, 105 околии.

Но това, което дава втора алинея, въщност ни разрешава да отложим решението. Тогава ал. 1 става излишна. Ако ние ще отлагаме решението си дали ще е двустепенно или тристепенно, просто да махнем ал. 1, което става един абсурд.

Така че най-лошото е това, което твърдим в ал. 1 - двустепенното: Да оставим избор от три. А най-доброто е да фиксираме три степени - община, окolia и област.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Янаки Стоилов да даде становище и да пристъпваме към гласуване.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Ние се придържаме към първоначално предложния текст. Защо?

Необходимо е все пак да отбележим кое е базисното звено. Това е общината. И къде завършва пък пирамидата в административно-териториалното управление - това е областта. В този диапазон ние в бъдеще със Закона за местното самоуправление и териториалното деление трябва да решим този въпрос. Съгласни сме, че трябва да има възможност за самоуправление дори и в отделното населено място и тогава вече чрез другите структури ние можем да видим каква ще бъде община, какви функции, къде на самоуправлението ще бъдат разпределени.

Затова аз пристъпвам към прочитане на текста:

"Чл. 143. (1) Територията на Република България се дели на общини и области. Териториалното деление и правомощията на столичната община и на другите големи градове се определят със закон."

Нека, господин председател, да се гласува първо тази алинея.

РД/ЗТ 35.1

12

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Чухте текста. Моля пристъпете към гласуване.

От общо 239 гласували - 195 за, против -28, въздържали се 16. Ал. 1 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Ал. 2. Именно тя съдържа възможността за създаване на тази структура, която мнозина предлагат - околията, като има възможност да се обсъжда дали тя ще бъде единствено ниво на административно-териториално устройство, или пък в нея ще има някакви функции на самоуправление.

"(2) Други административно-териториални единици и органи на самоуправление в тях могат да се създават със закон."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля гласувайте така предложения текст за ал. 2 на чл. 143.

От 231 гласували - 211 за, против -12, въздържали се 8. Ал. 2 се приема.

Чл. 144.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: "Чл. 144. Местното самоуправление се осъществява в общината. Гражданите участват в управлението на общината, както чрез избраните от тях органи на местно самоуправление, така и непосредствено чрез референдум или общо събрание на населението."

Преди да бъдат прочетени писмените предложения на народните представители, мисля, че нашата дискусия ще се улесни, ако ви съобщя съдържанието на текста така, както беше съгласуван от Комисията по изработване на проекта за Конституция и представителите на Комисията ^{за административно-териториалните единици в местното самоуправление}.

Чл. 144, ал. 1^и по-подробно е развита идеята за общината като основна административно-териториална единица. Нейният текст е следния: "Общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление." Понататък изречение второ остава.

Предвиждаме ал. 2: Териториалният обхват на общините се определя след допитване до населението."

И ал. 3: "Общината е юридическо лице."

Моля, сега да бъдат прочетени другите предложения, ако по тях има някакви допълнения.

35.2

ТРИФОН МИТЕВ: Постъпили са предложения от господин Стефан Стайнов.

Сегашния текст се обособява в ал. 1 и първото изречение се изменя както следва: "Чл. 144.^{а), 1}, Общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление."

Създават се алинеи 2 и 3 със следното съдържание:
Ал. 2. Общината е юридическа личност. Тя решава сама на собствена отговорност всички въпроси на своята територия, с изключение на онези, които със закон са предоставени на централните държавни органи.

Ал. 3. Населението на общината решава свободно вътрешната структура на общината, степента на самостоятелност на съставните населени места, респективно обособяването им в самоуправляващи се кметства и взаимоотношенията между тях по ред и условия определени със закон.

Бончо Рашков има предложение към чл. 144. Текстът да добие следното съдържание.

"Ал. 1. Местното самоуправление се осъществява в общината и околията.

Ал. 2. Общината е основна административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление.

Ал. 3. Гражданите участват в управлението на общината както чрез избраните от тях органи на местно самоуправление, така и непосредствено чрез референдум или общо събрание на населението. Със закон местното самоуправление може да се осъществява и на друго административно-териториално равнище."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Янаки Стоилов да вземе отношение към направените предложения.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Част от тези предложения, както вероятно забелязахте, са отразени в окончателния проект на комисия^и. Попитайте, господин председател, дали има някакви допълнителни мнения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Жан Виденов има думата.

ЖАН ВИДЕНОВ: Уважаеми колеги! Подкрепям така^{на конституционния} предложения текст от Комисията по изработване на проект за Конституция, изготвен заедно с представители на Комисията по административно-териториално устройство^{и членове на правителството} в която и аз членувам, и особено ви

моля и настоявам да подкрепите втората алинея, която закрепва един от основните компоненти на самоуправлението, а именно правото на населението на самоопределяне.

Аз бих предложил, господин Стоилов, в тази втора алинея да се запише класическата триада на правото на самоопределяне. Не само необходимостта чрез допитване до населението да се определи територията на общината, но на основа на допитването на населението, така както сте го записали в текста, да се определи териториалния обхват, границите и центровете на общините.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Гяуров има думата.

ТЕОДОР ГЯУРОВ: В продължение на казаното от господин Виденов. Струва ми се, че така формулирана алинеята, а именно територията на общината се определя, не говоря точно, защото нямам текста пред мене си, след допитване до населението, крие известни капани и дава възможност за отклонение от принципа на самоопределението. Вярната формулировка, еднозначната формулировка, според мен, е "територията се определя чрез допитване от населението", а не "след допитване до населението", което означава, че някой друг ще определя, а допитването остава един помошен инструмент.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Няколко бележки по направените предложения.

Въпросът за границите струва ми се е по-съществения въпрос, защото за центъра на общината проблемът е една ФУНКЦИЯ. Още повече, че ние допускаме възможността и отделното населено място да бъде община. И тогава този въпрос стои само в отделни случаи.

Що се отнася до предложението на господин Гяуров, че самото население определя границите на общините, струва ми се, че тук вече бихме прехвърлили границата на разумното. Защото ние трябва да отчетем идеите за демократичност в административно-териториалното устройство чрез допитване до населението в различните му форми, но в края на краишата трябва съответния компетентен централен държавен орган да приеме това решение, тъй като територията е част от суверенитета на страната.

И смятаме, че с това предложение ние сме съвместили идеите за демократичност и за необходимостта от централизирано управление.

Затова текстът „[“] следното съдържание:

„Чл. 144. ^а,1. Общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление. Гражданите участват в управлението на общината, както чрез избраните от тях органи на местно самоуправление, така и непосредствено чрез референдум и общо събрание на населението.“

Това е съдържанието на ал. 1, господин председател.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, пристъпете към гласуване на така предложения текст на ал. 1 на чл. 144.

От 232 гласували - 222 ^{за}, против няма, въздържали се 3.

Ал. 1 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: "Ал. 2. Границите на общините се определят след допитване до населението".
 ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, пристъпете към гласуване на така предложения текст на ал.2.
 от 228 гласували народни представители, 220 са за,
 3-против, 5 въздържали се.

Ал. 2 се приема. Има думата господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: "Ал. 3. Общината е юридическо лице".
 ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте съдържанието на ал. 3. От 204 гласували народни представители, 202 са за, 2 се въздържат. Ал. 3 се приема.

Има думата господин Стоилов.
 ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Чл. 145 е посветен на идеята за сдружаване на общините и неговото съдържание е следното: "Общините могат да се сдружават за решаване на общи въпроси". Моля да бъдат прочетени предложениета по този член.

ПАРЛАМЕНТАРЕН СЕКРЕТАР ТРИФОН МИТЕВ: Предложение на господин Теодор Гяуров, ал.2 да гласи: "Съзакон се определят въпросите, които са от компетенция на централната власт".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Конституционната комисия има следните предложения към този текст. Преди всичко две алинеи. Първата: "Самоуправляващите се териториални общности могат да се сдружават за решаване на общи въпроси". Постарали сме се тази идея да бъде изразена по-широко, ако се достигне, както се допуска възможността за създаване и на други структури, които ще могат да се сдружават." Ал. 2: Законът създава условия за обединяване на общините". Тоест, тук се залага идеята, че когато общините се окрупняват законът ще предвижда определени условия, при които те ще могат да придобиват допълнителни права.

Чета текста, за да пристъпим към неговото гласуване.
 "Ал. 1. Самоуправляващите се териториални общности могат да се сдружават за решаване на общи въпроси.

Ал. 2. Законът създава условия за сдружаване на общините." Нека редакцията бъде същата. (Пояснявам, че в ал.2 става ВГ/НП

дума за обединяване в случаите, когато те самите делегират права на цялото, в което се включват. Ал. 1 е за сдружаването, когато те се запазват като отделни административни тела, а ал.2 съдържа и една друга идея.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте ал.1 и ал. 2 на чл. 145!

От 234 гласували народни представители, 228 са гласували за, 4 против, 2 въздържали се. Чл. 145 с неговите две алинеи се приема.

Има думата господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: "Чл. 146. Ал. 1. Орган на местното самоуправление в общината е общинският съвет, който се избира от населението на съответната община по ред, определен със закон за срок от 4 години.

Ал. 2. В границите на закона населението на общината и общинския съвет решават всички местни въпроси".

Конституционната комисия смята, че ал.2 е излишна и ви предлага текста в неговата ал. 1.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Митев.

ПАРЛАМЕНТАРЕН СЕКРЕТАР ТРИФОН МИТЕВ: Предложение на господин Стеван Стайнов за заличаване на ал.2. Господин Тодор Гяуров предлага ал.2 да има следния текст: "Със закон се определят въпросите, които са в компетенция на централната власт, а всички останали въпроси са от компетентност на местната власт."

Госпожа Клара Маринова предлага следната редакция на ал.2: "Населението на общината и общинския съвет решават всички местни въпроси по условията и реда, постановени в закона."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Стоилов, моля вземете отношение по тези предложения.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Чл. 146 би могъл да остане в едно изречение, към което предлагаме само редакционно изменение - "орган на местното самоуправление в общината е общинският съвет, който се избира от населението на съответната община за срок от 4 години, по ред, определен със закон."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте така редактирания чл. 146.

От 242 гласували народни представители 237 са за, 2 против, 3 въздържали се. Приема се чл. 146.

36.2

Има думата господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАЦИ СТОИЛОВ: "чл. 147, ал. 1. Орган на изпълнителната власт в общината е кметът. Той се избира от общинския съвет за срок от 4 години". Вариант за ал.1: "Орган на изпълнителната власт в общината е кметът. Той се избира пряко от населението за срок от 4 години".

Ал. 2. В своята дейност кметът се ръководи от закона, актовете на общинския съвет и решенията на населението.

Ал. 3. Органите на изпълнителната власт в съставните населени места на общините се определят със закон.

В Конституционната комисия и ^{при} дискусии, провеждани по друг повод, в други парламентарни комисии, по въпроса за начина на избор на кмета не се достигна до единно мнение. Съществуват аргументи в полза както на прекия избор, така и на избора от общинския съвет, въпреки че при последните дискусии преобладаваха мненията за избор на кмета от общинския съвет, което се смята, че е по-подходящия начин за осигуряване на професионализъм в управлението.

Ние оставаме възможност да се намери тук окончателното решение на този въпрос, а ал. 3 предлагаме да отпадне, тъй като с ал. 2 в сегашната ^и редакция на чл. 143 този проблем е изчерпан. Моля, да бъдат направени предложения и изказвания по тях.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Трифон Митев.

ПАРЛАМЕНТАРЕН СЕКРЕТАР ТРИФОН МИТЕВ: Клара Маринова - към чл. 147, ал. 1 текстът да бъде: "Орган на изпълнителната власт в общината е кметът, който се избира пряко от населението за срок от 4 години."

Стефан Стайнов - заличава се ал. 3, тъй като въпросът е получил ново разрешение. На нейно място се създава ал. 3, или допълнителна ал. 4, ако промените в чл. 144 не се приемат. "За кмет на община или населено място може да бъде избран всеки български гражданин с висше образование, който отговаря на условията за избиране на народен представител и живее трайно в общината най-малко от една година."

Атанас Чунчев - "Орган на изпълнителната власт в общината е кметът, който се избира пряко от населението за срок от четири години." Текстът да стане: "Органите на изпълнителната власт на съставните села са помощник-кметовете. Те се избират пряко от населението на съответното населено място." Това да бъде текстът на ал. 3.

Стойчо Шапатов - към чл. 147 предлага ал. 1 да отпадне.

Парламентарната група на Движението за права и свободи поддържа варианта на ал. 1, който предвижда прятото избиране на кмет от населението.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: (Думата има) Румен Воденичаров.

РУМЕН ВОДЕНИЧАРОВ: Уважаеми господи народни представители! Аз искам да ви помоля да отидем малко напред и да прочетем заедно и да осмислим текста на чл. 149, ал. 2 на проекта за нова конституция. Той гласи така: "Областният управител осигурява държавната политика в съответствие с обществените и националните интереси." От друга страна, в чл. 126, ⁶ главата за Министерския съвет, вече приехме, че държавните служители са изпълнители на волята и решенията на нацията. Смятам, че бихме могли да постигнем съгласие и по един друг текст: че дори и изльчен от определена партия, кметът на общината е държавен служител. Тоест той трябва да провежда държавната политика в общината по същия начин, по който е длъжен и стоящият над него областен управител. А именно - в съответствие с обществените и националните

НЧ/МД Интереси.

Уважаеми господа народни представители! Горчивият опит, натрупан за по-малко от една година в много от временните управи ни учи, че кметът остава проводник на партийната програма и пристрастия. Дори в някои случаи той да изразява волята на националните интереси, неговите решения могат да вредят на националните интереси или да нарушават човешките права на малцинството в общината. На чии интереси служи според вас кмет, който допуска митинг на турски език в община с българско име като Асеновград или Крумовград? Или допуска наискривяване на местните специалисти, са неизбежни в настоящия момент, на уволнението на българските учители, както става в селата около Кърджали. Не е трудно да се заключи, че подобни действия обезщетяват турските, а не българските национални интереси. Над кмета трябва да стои институция и подобно на конституционен съд да преценява действията му в общината в съответствие с изброените по-горе критерии. Такава деполитизирана инстанция може да бъде областният управител.

Идеята за пряк избор също е привлекателна. Но кмет, избран от населението, става относително независим. Тогава той дори и да е вреден за националните интереси трудно може да бъде сменен, особено ако общинският съвет го поддържа. Ние трябва да предвидим усложненията, които ще бъдат неизбежни в районите за смесено население. Ако гласуваме за прекия избор, ние за сегаш път ще предадем българите от Източна България и ще бъдем свидетели на драстични нарушения на човешките права на малцинството българи в някои от общините.

Смяната на кмет на общината в момент, в който той започва да наврежда на авторитета и сигурността на българската държава, на нейната икономика с действие, личен морал, престъпление по смисъла на Наказателния кодекс - трябва да стане възможно. Общинският съвет, по предложение на областния управител трябва да има възможност да го заменя с друг, отговарящ на изискванията за професионализъм.

Мандатността на кметовете също ще бъде наложителна. В противен случай при прехода към пазарна икономика ще наблюдаваме и многобройни случаи на корупция и на "избор" на кмет, който ще бъде гръб на силните икономически граждани в общината.

Апелирам към всички вас да гласуваме за предложения от Конституционната комисия текст за ал. 1 на чл. 147 и да отхвърлим варианта на тази алинея.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Думата има ^{закон} г-н Огойски.

ПЕТКО ОГОЙСКИ: До голяма степен Румен Воденичаров ме изчерпи, но аз също смятам, че обществото ни, макар че една конституция се прави с перспектива, но явно е, че трябва да съобразим - кметът да не бъде избиран пряко, а да бъде във владата на общинския съвет, който ще може да го сменя. Дълго мисля, че ще траят тези партийни пристрастия и дълго по места няма да имаме обективни управници. Но аз не разбрах кога мина и как се отмени това - местното самоуправление на общината. Оказва се, в моята община, че общинският съвет няма право да сменя дори една продавачка на плод и зеленчук, тъй като тя била от Наркооп, които си имат своя система. Не може да командува "Топливо", защото и те били по своя система. Изобщо този въпрос тук не се регламентира и аз мисля - на органите, точно на кмета или на местния общински съвет (може би тук трябва да се вметне), но да се даде някаква власт на тези местни звена, макар търговски или други, че те да могат по желание на населението да ги оправят. Иначе и училището може да каже, че е национален въпрос и търговията, и фирма, която имала национално значение. Някъде трябва да бъде регламентирана именно властта на кмета и на общинския съвет. Иначе кметът би трябало според мен да зависи или да се ureжда със закон, за да може да бъде изменян, или да зависи от общинския съвет.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Думата има ^{закон} г-н Стайнов.

СТЕФАН СТАЙНОВ: Аз лично съм от хората, които подкрепят избора на кмет от общинския съвет, но мисля, че голяма част от нашето население би дало сега предпочтение на прям избор на кмета, така, както предвижда вторият вариант. И не е изключено при гласуването тук, в залата, да се получи разделение. Затова искам да припомня разрешението, което са намерили в Испанската конституция, където на нивото на конституцията се предвиждат и двете възможности, а със закон се решават условията, при които се произвежда изборът. И в този смисъл текстът би могъл да има следното съдържание: "Орган на изпълнителната власт на общината е кметът. Той се избира пряко от населението или от

29

общинския съвет за срок от 4 години, по ред, определен със закон."
ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Думата има Жан Виденов.
ЖАН ВИДЕНОВ: Интересен изход от ситуацията ни предлага
арх. Стайнов. Аз мисля, че той внимателно би трябало да се
объди и тук се надявам най-вече на компетентната намеса на
нашите конституционалисти - членовете на Конституционната коми-
сия. Те да ни кажат с авторитета си на специалисти доколко е
възможни в нашите конституционни традиции един такъв дублет, един такъв
алтернативен вариант за намиране на решение на един конституцио-
нен проблем.

Но все пак, колеги, аз бих настоял пред вас да възприем
мем варианта, предложен от Конституционната комисия, а именно
прекия избор на кмет. Категорично се противопоставям на предло-
жението кметът на общината да бъде назначаван. Или да оставим
в конституцията празно място, което да бъде използвувано по-
късно, от нас или от друго Народно събрание така, щото чрез закон
този пост да стане назначаем.

Председателят на общинския народен съвет или кметът
на общината, независимо от това, как ще го наречем, трябва да
бъде избран, и то от населението. Това е неотменна компонента
на правото на населението на самоуправление, правото му на само-
определяне. В историята на нашата най-нова държавност ситуацията,
при които и общинският народен съвет е избирам, и кметът е
отделно избирам от населението са съществували, има такъв опит
в нашата страна. Той не е чак толкова черен и чак толкова зареден
с опасности от конфликти, колкото някои тук се опитват да ни
го представят.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Думата има г-н Нешев.
СТЕФАН НЕШЕВ: Уважаеми колеги, излизам на тази трибуна,
за да подкрепя идеята кметът да бъде избиран пряко от народа.
Ще се опитам да обоснова и моите съждения.

Мисля, че днес на България ѝ трябват личности, а не
формации, които да се спазаряват за коя формация да бъде представена
в една община. Истинската личност може да бъде избрана,
потребната личност на една община, чрез пряко гласуване от избирачите
и с това те ще бъдат упованни, че не са управявани
от сделка, а от тяхната воля.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Думата / има г^{чн} Дончев.

ВАСИЛ ДОНЧЕВ: Аз също искам да подкрепя варианта към ал. 1 на чл. 147 - кметът да бъде избиран пряко от населението, тъй като аз виждам точно в това гаранция, че ще ^{властва}, ще управлява професионализъмът, а не партийните пристрастия, които могат да се появят в един или друг общински съвет.

Вторият момент, обаче както подчертава и г^{чн} Стайнов, смятам, че изискванията кой има право да бъде избиран за кмет - трябва да залегнат в Закона за държавните служители. В този смисъл ще може да се осъществи, от една страна, и свободното представяне, т.е. истинската демокрация, и държавата да изкаже своите критерии към този, който ще управлява на едно или друго място.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Думата / има Димитър Йончев.

ДИМИТЪР ЙОНЧЕВ: Уважаеми колеги, искам да ви предложа два аргумента в полза на прекия избор.

Първият аргумент е, че проблемите на първото равнище на властта са най-непосредствени. Хората, които трябва да ги решават в най-голяма степен трябва да са хора, които ще решават проблемите, а не хора, които по други съображения попадат там.

Вторият (аргумент/ ми) е - макар че аз бях привърженик и си оставям, за непряк избор на президента, но ние така - или иначе приехме прекия избор на президента и ~~предложихме~~ един много сериозен принцип в цялата йерархия на властта - как ще обясним на хората, че доверяваме страната в ръцете на човек, когото пряко сме избрали, а едно село не можем. Това е просто непонятно. Да проведем докрай този принцип и да гласуваме за прекия избор.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Думата / има г^{чн} Гайтанджиев.

СТЕФАН ГАЙТАНДЖИЕВ: Уважаеми г^{чн} председателю, уважаеми колеги! Подкрепям в най-категоричната възможна форма изборът на кмет да става от общинския съвет.

Първо, това е стара българска традиция. Не ми е известно, освен в периода след 19 май, когато кметовете са били назначавани, кмет или председател на изпълком да е избиран пряко и директно от населението.

Второ, тук бяха изказани много съображения, че виждате ли, ако се спазарели политическите сили вътре в общинския съвет, това би било нарушило професионализма на бъдещия кмет и мири^{ка}ло на никаква сделка.

Категорично възразявам срещу косвеното оплюване на духа на парламентаризма. Ние тук се споразумявахме десетки пъти. Иначе трябваше да стигнем до бой, ако не седнехме в крайна сметка и на кръгли маси, и на контактни групи, че да се разберем по този въпрос, по редица спорни пунктове. Бъдещите съвети няма в тези съвети, постигането на компромис - това е бъдещата политическа култура, която може да накара този народ да започне да мисли, че и от него зависи нещо в тази страна.

Категорично подкрепям избора^и на кмет от общинския съвет. Така действително ще може в редица от случаите да бъде издигнат като кандидат за кмет и човек, който не е ярко политически пристрастен, а действително да бъде професионалист.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Заповядайте за реплика.

ГЪР БАТАЛОВ ~~.....~~: Господа, аз подкрепям прекия избор. Искам да направя реплика - че кметът в една община трябва да прави компромиси. Компромиси трябва да се правят не в общинския народен съвет, а ако трябва да прави компромиси, то трябва да ги прави с цялото население. Правейки с цялото население компромиси, кметът ще трябва да застане над партийните си пристрастия и да отразява, и да защитава интересите на цялото население, а не интересите на 5 или 10 человека, които са го избрали в общинския народен съвет.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Заповядайте, ^{съподеч} Гър Воденичаров.

ПИРИН ВОДЕНИЧАРОВ: Уважаеми г-н председател, уважаеми колеги! Аз подкрепям становището, което беше застъпено от депутатите Румен Воденичаров и Стефан Гайтанджиев, като съвсем накратко ще се помъча да обоснова становището, ^{което} ~~засега~~.

Според мен общинският съвет, който ще бъде пряко избран от населението, задължително ще отразява пристрастието на това население към определени политически сили. Естествено е,

нормално е, именно тези хора, които ще бъдат избрани от населението, да изберат и кмета, който ще осъществява както държавните, така и обществените интереси в населеното място в община-та.

Второ, този кмет, избран по такъв начин и самата технология на избора не предполагат конфронтация между общинския съвет, пряко избран от населението, осъществяващия държавните и обществените интереси кмет и затова аз се присъединявам към първия вариант на Конституционната комисия и апелирам да гласувате за него.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Заповядайте, ^{съдък} ГЧН Жеков.

ЖЕКО ЖЕКОВ: Извинявам се, аз ще бъда съвсем кратък. разбирам колко по-популярна е идеята да се избира кметът пряко от населението и въпреки всичко ще гласувам той да бъде избиран от общинския съвет. Не заради нещо друго, а заради това, че в тези объркани времена до кметския пост по едни или други начини може да се докопа човек, който да не бъде контролирам. Аз все си мисля, че общинският съвет, ако кметът е избран от общинския съвет, общинският съвет ще може да контролира този кмет. Защото, ако евентуално кметът се окаже неудачен - чрез нови избори ли трябва да се избира кмет? А пък ако в някое село, по-далеко от Бога, по-далеко от пресата, започне да властвува някой кмет, който се окаже съвсем неудачен, и който си развърже пояса и започне да съди наляво и надясно - това ще бъде едвали не бедствие за населението.

Не може да се прави, според мен, прилика между избирането на президент и избирането на кмет. Президентът е през цялото време под погледа и на пресата, и на други политици, докато в едно село може да се получи нещо много неприятно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Думата има ^{със ми} ГЧН Дончо Иванов.

ДОНЧО ИВАНОВ: Уважаемо председателство, уважаеми колеги!
Твърде много се опасяваме от политически пристрастия при избора
в общините. Аз мисля, че всичко е напразно, тъй като нашите
хора в общините, всъщност днешните кметства, са твърде много
напатили от липсата на инициативни, на можещи, на работливи
и истински кметове. Там има твърде много реални проблеми и за
да се отиде на избор ми се струва, че хората са вече съвсем
наясно, че този кмет трябва да застане именно зад реалните
проблеми. И трябва да ви кажа, че те са готови вече да гласуват,
без да гледат цвета, само да се намери човек, който ще гарантира,
вода на това село, ще достави вода, ще доведе дотам,

и да намери навреме ^{решение} на нужните проблеми.

Мисля, че твърде напразни са нашите
опасения за политически пристрастия. Това е реалността в момента.
Търси се човекът, който може да реши реалните проблеми, стоящи
в дадено реално селище. И ми се струва, че точно сега е моментът
да стане една интересна изборна борба, когато ще се борят идеи,
виждания за развитие на дадено селище, на дадена област, на
дадена община и за нейното развитие. Твърдо за прям избор.

Мисля, че нямаме никакви основания да се притесняваме,
че ще бъде неразумно да дадем на нашите избиратели пряко да
си изберат човека, когото желаят.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Андреев поискава
думата.

АНДРЕЙ АНДРЕЕВ: Благодаря господин председател. Уважаеми
колеги, аз поддържам становището, че кметът на населеното място
трябва да бъде избиран от общинския народен съвет. В противен
случай ние го поставяме над самия общински народен съвет. Това
би означавало, че ние ощетяваме самоуправлението на общината.
Общинският народен съвет няма да има възможност да влияе върху
действията на един кмет, който е избран пряко от населението,
тъй като той няма да му бъде подчинен, въпреки че говорим, че
кметът е орган на изпълнителната власт на общинския народен
съвет. Но те се отказват един от друг.

Не може да се прави аналогия с президента, който ще
бъде избиран пряко от населението. Докато президентът е отделна
институция, самостоятелен орган, кметът представлява изпълни-
телен орган на общинския народен съвет и в този случай той трябва
да бъде зависим от общинския народен съвет и да бъде избиран
именно от него.

НИ/ЗТ 38.1

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Шиваров.

СВЕТОСЛАВ ШИВАРОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги! Твърде много, бих казал, се раздели въпросът, и според мен вече с ясни аргументи. Струва ми се, че твърде много приказвам за нещо, което не знаем точно как ще изглежда в бъдеще. Става дума за кмета и неговите правомощия. Тук се черпят аргументи в защита на едната или другата теза от нещо, което не знаем ясно и точно как ще изглежда в бъдещия закон. И мотивите, които излагат колегите , почиват на това, което те сега имат като представа от пълномощията на кмета.

Аз решително съм против това да се въвежда в страната и да се нарушават всички принципи на последователност, които досега сме следвали, на някакъв смесен режим на ~~подкрепа~~ на тази част от нашата власт. Не бива да постъпваме така. Трябва да бъдем с ясна и точна позиция. Иначе какво? Няма да разделим България на Северна и Южна, подобно на Княжество България и Източна Румелия и да кажем: на едното място ще се избират, а на другото ще се назначават. Смешна ситуация. Изложени са двете позиции - за пряк избор, мисля, с достатъчна аргументация; изложени са и другите позиции - за избор от общината.

Предлагам да гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Венцислав Бъчваров.

ВЕНЦИСЛАВ БЪЧВАРОВ: Дами и господа, очевидно спорът е горе-долу вече изяснен, но ние забравихме едно компромисно предложение, което преди малко направи проф.^{хр.} Стайнов. Може би той е ключът към разрешаване на всичко това.

Аз подкрепям точно това компромисно предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Да пристъпим вече към изясняване на позициите и към гласуване.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Господин Бъчваров и преди това господин Стайнов ни улесниха, защото ние, като Конституционна комисия, не можем категорично да твърдим, че само единият или само другият вариант има предимства. Защо? Вярно е, че прекият избор на кмета е по-благоприятен заради това, че той дава възможност за по-силно личностно присъствие на отделния кандидат, той му дава възможност за по-голям контакт с населението и особено в малките населени места, където хората се познават, това като

чe ли съдържа безспорни предимства.

Заедно с това обаче трябва да си даваме сметка и за обратното, че изборът на кмета от общинския съвет, като че ли дава по-благоприятни възможности да се отчете професионализъмът. Когато се правят аналогии, те трябва да бъдат точни. Господин Андреев правилно посочи, че преценявайки избора на кмета, той е по-скоро съпоставим с изпълнителната власт, тук ^и бих казал, с начина, по който се избира правителството ^{от} парламента, а не с начина, по който се избира президентът. Защото кметът е изпълнителен орган, или поне до голяма степен носи чертите на изпълнителен орган на съвета. Тоест ^{да} той би следвало да бъде известна функционална зависимост от съвета.

И като имаме предвид, не само, че в някои от нашите проекти за местното самоуправление, но и в много страни практиката е кметът да председателства ^и съвета, в този случай, при пряко избрания кмет, като че ли се създава възможност именно едноличната власт до голяма степен да доминира над съвета.

Казвам всички тези неща, не за да твърдя, че прекият или косвения избор сами по себе си са по-добри, а за да видим, че всяко едно от разрешенията има едни предимства и други недостатъци.

Заради това мисля, че най-подходящо ще бъде да възприемем алтернативно разрешение в Конституцията, като дадем възможност бъдещият избирателен закон да се ориентира при едни или при други обстоятелства към едното или към другото разрешение. Тук не става дума, че в едни райони от страната ще се прилага единият вид избор, а в други райони - другият. Естествено е, че трябва да се следва един принцип, но в различни периоди от време може да се проявява и избор на различно решение.

Поради това нашето предложение е ал. 1 да бъде в следния вид: "Орган на изпълнителната власт в общината е кметът. Той се избира пряко от населението или от общинския съвет за срок от четири години."

Ал. 2 да остане със своя текст и ал. 3, както казах, предлагаме да отпадне.

Господин председател, аз ще прочета отново съдържанието на ал. 1 и смятам, че тя е тази, която може да ни обедини:

38.3

"Чл. 147. ¹ а, 1. Орган на изпълнителната власт в общината е кметът. Той се избира от населението или от общинския съвет за срок от четири години."

Тук се направи бележка дали не трябва да се препрати към закон, но тъй като накрая на главата казваме, че "всички тези въпроси се ureждат със закон", смятам, че не е необходимо и тук това да бъде повтаряно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Изглежда, че това предложение обединява всички изказали се. Поставям го на гласуване така, както беше предложено тук от докладчика на Конституционната комисия.

От общо 243 гласували народни представители, 194 са за, против 34, въздържали се 15. Алинея 1 се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ:

"Ал. 2. В своята дейност кметът се ръководи от закона, актовете на общинския съвет и решенията на населението."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля гласувайте за ал. 2 с предложения текст.

От гласувалите 223 народни представители, 216 са за, 7 против, въздържали се няма. И ал. 2 се приема.

Имате думата по следващия текст.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Предлагаме нов чл. 147а, който е посветен на общинската собственост и има следното съдържание:

"Чл. 147а. Общината има право на своя собственост, която използва в интерес на териториалната общност."

Това е съдържанието на предлагания текст.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли предложения по предложения текст?

Има думата Теодор Гяуров.

()
|
|
/

ТЕОДОР ГЯУРОВ: Аз имам едно допълнение към така предложението: "Разпореждането с общинска собственост не може да се ограничава от централната власт".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Стоилов, ако имате друг коментар, моля.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Смятам, че текстът е добър така, както го предлагаме, тъй като правомощието за разпореждане е едно от правомощията на собственика и естествено е, че в рамките на своята собственост той би могъл да разполага с нея така, както и другите собственици с другите видове собственост. Затова ние предлагаме текста така, както го прочетох: "Общината има право на своя собственост, която използува в интерес на териториалната общност".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля гласувайте предложенияния текст!

Резултат от гласуването - от общо 245 гласували - 239 за, няма против, въздържали се 6. Приема се чл. 147а.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: "Чл. 148, ал. 1. Общината има самостоятелен бюджет.

Ал. 2. Постоянните финансови източници на общината се определят със закон.

Ал. 3. Държавата чрез средства от бюджета и по друг начин подпомага нормалната дейност на общините".

Комисията за изработване проект за Конституция на България няма предложение за промени в този текст. Нека да чуем предложенията на другите народни представители.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата за предложения. Нека дежурният секретар ги прочете.

ПАРЛАМЕНТАРЕН СЕКРЕТАР ТРИФОН МИТЕВ: Постъпили са предложения от Манъо Манев: "Чл. 148, ал. 1. Общините имат свой самостоятелен бюджет, с който същите се разпореждат.

Ал. 2. Със закон се определят механизмите за съставяне и разходване бюджетите на общините".

Проф. Стефан Стайнов по чл. 148, ал. 2 и 3. се заличават и на тяхно място се създава нова ал. 2 със следното съдържание: "Държавата осигурява със закон чрез Финансово-кредитна система ВИ/НП

собствени финансни източници на общинските бюджети и нормално финансиране на останалите административно-териториални единици като: Първо, определя местните налози, които са непосредствено предназначени за общините и правото на последните да установят в определени рамки годишните им ставки.

Второ, определя дялът на другите налози, който задължително се преотстъпва на общините.

Трето, установява система на справедливо финансово изравняване на общинските бюджети чрез субсидии и за дотиране развитието на по-слабите общини – целеви съюзи на общини.

Четвърто, установява системи от целеви субсидии и субвенции и условията за предоставянето им на общини и съюзи на общини.

Пето, насърчава с преференциално кредитиране стопанската дейност на общините или съюзите на общините, насочени към развитието им или към задоволяване на социалните потребности на населението и компенсира намалените приходи на общините, когато чрез данъчни облекчения те самите насърчават стопанската дейност на фирмите със същото целево предназначение".

Господин Теодор Гяуров към чл. 148, ал. 1: "Общината има самостоятелен бюджет и имущество"; Ал. 4 - нова: "Разпореждане с общинско имущество и приемането и разпореждане с общинския бюджет не може да се ограничава от централната власт")

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Кой иска думата? Проф²⁹ Стайнов, заповядайте.

СТЕФАН СТАЙНОВ: Благодаря, господин председател. Аз си позволих да взема думата, тъй като предложението, което току-що чухте за една разгърната редакция на втората и третата алинея на чл. 148, не получи подкрепата в Комисията за изработване проект за Конституция на България. Аз си давам сметка, че за това има сериозни основания, свързани с голямата подробност на текстовете. Независимо от това съм длъжен да изложа съвършено накратко пред вас основанията, които ме карат да настоявам за подобен запис. Реална опасност – не, а реална практика се установява ние да законодателствуваме в сферата на държавните финанси и на техните взаимоотношения с местните органи на власт в отсъствието на цялостна концепция. Нормалното би било Народното събрание, Великото Народно събрание да приеме един Закон за държавните финанси,

“^и”

който да определи функцията на отделните компоненти, ангажиментите на държавата и задълженията й по тяхното използуване. Тя сега засега определя само какви данъци трябва да плащат хората, но какво ще прави с тези данъци – не го поема като ангажимент и тогава в един такъв закон бих намерили разрешение въпросите, които аз предлагам за конституционния текст. В отсъствието обаче на такъв закон, а гаранции, че ще има такъв закон и Конституцията не ни дава, ние рискуваме да прокламираме в Конституцията самостоятелен бюджет, някакво най-общо задължение на държавата да го осигурява с финансови средства, но необходимата конституционна гаранция за това не е налице. Аз ^и ползвам случая във връзка с това, ако не бъде прието от Великото Народно събрание включването на този текст в законопроекта, то да подкрепиме инициативата на министъра на финансите за обособяване на отделен раздел в Конституцията, свързан с финансите на държавата, и там да намерят място по-категорично и въпросите на взаимоотношенията между държавните финансии и финансите на местните органи на власт.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Иванов, заповядайте.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ: Аз искам да кажа, че съображенията, които изказа господин Стайнов ми се струват твърде основателни. Мисля, че би било целесъобразно наистина в този член да бъдат дадени малко по-подробно насоките и принципите, които ще бъдат разработени вече конкретно; в бъдещия закон за данъците. От друга страна, аз разбирам, че този текст едва ли би могъл да бъде гласуван и няма смисъл да отлагаме гласуването на члена поради тази причина, но бих препоръчал Комисията за изработване проект за Конституция на България преди третото четене да изготви въз основа на предложението на господин Стайнов, един вариант за този член – може би не чак толкова подробен – и тогава вече на трето четене аз съм сигурен, че ще се намерят достатъчно колеги, които ще подкрепят едно такова предложение и то може да бъде гласувано алтернативно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Първанов, имате думата.

39.3

ИВАН ПЪРВАНОВ: Погрешно ме разбрахте, господин председател, аз отмясто подкрепих предложението на господин Стайнов. Наистина в него има много разум и е крайно време точно една такава разпоредба да намери място в Конституцията, вече в отделния закон ще се разработят съответните разпоредби, но принципът трябва тук да залегне!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Стою Дулев има думата.

СТОЮ ДУЛЕВ: Господин председател, господа народни представители!

Аз бих искал да подкрепя предложението така, както е записано в текста, тъй като то отговаря на три принципи, които по мое мнение създават широка основа за решаване на проблемите за финансирането на общината в бъдеще съобразно еволюцията на данъчната система и определянето на тази еволюция на законова основа.

Първо - фиксира се, че общината има самостоятелен бюджет, нещо, което досега не съществуваше и напоследък се въвежда. Това е много важно, е много необходимо.

Второ - поставя се въпроса, че бюджетът на общината има постоянни финансови източници, които се определят със закон.

Трето - поставя се въпросът, че държавата чрез средства от бюджета и по друг начин подпомага нормалната дейност на общините, т.е. тогава, когато местните източници или определените със закон данъци за някои общини не позволяват самоиздръжка, това прави държавния бюджет. По мое мнение тази формулировка е достатъчно широка, достатъчно богата и достатъчно мъдра, за да бъде съдържание на Конституцията. Всички други записи по мое мнение ще бъдат излишни.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Не виждам други желаещи за изказване. Господин Стоилов, моля прочетете още веднъж текста и нека да пристъпим към гласуване.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Преди това имам няколко бележки към направените предложения. Идеята, която се съдържа в предложението на господин Гяуров, мисля, че до голяма степен е намерило отражение с гласуване на новия чл. 147а, тъй като той е посветен специално на собствеността или по-общо на имуществото на общината.

Предложението, които прави господин Стайнов за раздаване на чл. 148 поначало са целесъобразни. Те са целесъобразни, тъй като досега общините разчитаха в по-голяма степен на финансови източници, които бяха свързани с държавния бюджет, а не с тяхната самостоятелна дейност и функции, които те имат да осъществяват. Заедно с това обаче трябва да си даваме сметка, че даже и този твърде подробен за Конституцията текст не създава окончателна гаранция за самостоятелно финансиране, тъй като той съдържа само критериите, които трябва да бъдат заложени в закона и вече

да посочи конкретните видове данъци и други приходоизточници за общинския бюджет. Поради тази причина смятам, че от гледна точка на начина, по който се излага материията в цялата Конституция и в тази глава, по-удачно ще бъде ние да запазим текста така, както е предложен от Комисията за изработване проект за Конституция на България, тези идеи, които тук ни се дадоха, мисля, че ние задължително (не само трябва) да приемем, но и да развием по повод решаването на проблемите на местното самоуправление, независимо как ще наречем този бъдещ закон. Нещо повече - именно ние трябва да решим този проблем и с оглед на предстоящи избори - общи и общински, - защото без осигуряването на самостоятелни приходоизточници, няма да имаме реално самоуправление. Така че нека тези идеи да бъдат по-скоро предмет на обсъждане и доразвитие в този бъдещ закон, а сега да гласуваме текста във варианта, предложен в проекта.

"чл. 148, ал. 1. Общината има самостоятелен бюджет.

Ал. 2. Постоянните финансови източници на общината се определят със закон.

Ал. 3. Държавата чрез средства от бюджета и по друг начин подпомага нормалната дейност на общините".

РЕПЛИКИ ОТ ЗАЛАТА: Заедно! Да гласуваме заедно трите алинеи!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Понеже има и такива предложения, нека да гласуваме трите алинеи на чл. 148 заедно. Гласувайте, господа!

от общо 240 гласували, 234 за, 3 против, въздържали се - 3. Член 148 с трите си алинеи се приема.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: „Чл. 149. А1.1.. Министерският съвет назначава във всяка област областен управител, който е негов представител.

А.2. Областният управител осигурява провеждането на държавната политика, в съответствие с обществените и националните интереси в границите на законността и осъществява административен контрол, по ред определен в закона.”

Комисията по изработване на проекта за Конституция предлага темата на чл. 149 да бъде развита в два отделни конституционни текста, като първият от тях бъде посветен на властта като административно-териториална единица „така, както ние сме дали характеристика на общината.

А във втория текст да се посочат вече функциите на областния управител и начина на неговия избор.

Затова в новата редакция чл. 149 ние предлагаме да бъде следната:

“Областта е административно-териториална единица за провеждане на регионална политика, за осъществяване на държавно управление по места и за осигуряване на съответствие между националните и местните интереси”.

И чл. 149а нов, който предлагаме: А1.1. Управлението в областта се осъществява от областен управител и се подпомага от областна администрация.

А1.2. Областният управител се назначава от Министерския съвет.

А1.3: Областният управител осигурява провеждането на държавната политика, отговаря за защитата на националните интереси и на законността и осъществява административен контрол.”

Нека да бъдат направени предложенията и да чуем изказванията.

ТРИФОН МИТЕВ: Постъпили предложения: от господин Теодор Гяуров - изразът "областен управител" да се замени с "правителствен държавен пълномощник" или "правителствен представител или правителствен комисар". (Шум в залата.)

Господин Стефан Стайнов по чл. 149, ал. 1 се изменя, както следва: "Властта е административно-териториална единица за провеждане на регионална политика, децентрализиране на държавната власт и за осигуряване съответствие между интересите на държавата и местното самоуправление”.

РД/ЗТ 40.1

Създават се нови алинеи със следното съдържание: „2. В областта регионалното управление се осъществява от областен управител и областна администрация.

3. Областният управител се избира от Народното събрание по предложение на председателя на Министерския съвет за срок от пет години.“

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: И така има ли някой да вземе думата? Господин Гяуров, и как чува?

ТЕОДОР ГЯУРОВ: Във връзка с предложението, което току-що направих. Очевидно, господа, идеята за държавен чиновник, представител на правителството, който защитава в териториалните единици държавната политика и националните интереси, е разумно и ще намери потвърждение в този текст. Не ми е ясно обаче защо и този държавен чиновник трябва да се нарича "управител" или "началник", след като не се предвижда той да управлява съответната територия. Въпросът не е формален и не е чисто езиков. Защото, ако днес наречем този чиновник "началник" или "управител", от утре той ще започне да управлява. Ние ще му предоставим тези права и функции.

Затова мисля, че е разумно по примера на цивилизована Европа да използваме аналог на тяхното название на въпросния държавен чиновник. (Борис Колев от място: какъв е този аналог? Кажете го.)

Правителствен пълномощник или правителствен представител. (Шум в залата.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Стоилов, аз мисля, че ще се ускори работата, ако вие прочетете още веднъж, тъй като внасяте значителни промени. Дайте сега и новия член и всички останали предложения, които правите.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Главната характеристика на един държавен орган идва от неговите функции и компетенции, а не толкова от названието. Така че нека, след като той все пак провежда правителствена политика по места и е продължение на държавната администрация, която се занимава с управление, названието "управител" е точно. Разбира се, бихме могли да търсим и други близки до него названия, но това название е достатъчно ясно и смяtam, че то е и благозвучно, за да може да го приемем.

Чл. 149 е със следното съдържание. Предварително искам да кажа, че в двата текста са отчетени и част от предложениета. А едното от тях се съдържа в мнението на господин Стайнов. Така че вариантът на Конституционната комисия е отчела необходимостта от доразвитие на следните текстове.

Чл. 149. Областта е административно-териториална единица за провеждане на регионална политика, за осъществяване на държавно управление по места и за осигуряване на съответствие между националните и местните интереси."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Нямате бележки? Моля гласувайте така предложния текст на чл. 149.

От общо гласували 247 - 242 за, против 2, въздържали се 3. Приема (се) чл. 149.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: „Чл. 149а. Управлението в областта се осъществява от областен управител, който се подпомага от областна администрация.

„2. Областният управител се назначава от Министерския съвет.

„3. Областният управител осигурява провеждането на държавната политика, отговаря за защитата на националните интереси и на законността и осъществява административен контрол.“

Това са всички негови функции. Можем целия текст да го гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Да, гласуваме и трите алинеи на чл. 149а.

Чл. 149а се приема с 236 за от общо 241, против 3, въздържали се 2.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: „Чл. 150. Централните държавни органи и техните представители по места осъществяват контрол за законосъобразност върху актовете на органите на местното управление, когато това е предвидено в закон.“

Искам предварително да отбележа, че в чл. 150 и 151 са съчетани правомощията по самоуправлението и контрола на държавната администрация.

В първия случай става дума за възможността на централните държавни органи и на областния управител да атакуват противозаконните актове на местните органи на самоуправление, а в чл. 151 е заложена една принципиално нова идея за нашата правна система - възможността органите на самоуправление да

обжалват всички административни актове, когато те смятат, че тези актове засягат правата на самоуправление.

Предложениета, ако обичате. Мисля, че и към двата текста могат да бъдат едновременно, тъй като става дума за обща идея в две измерения.

ТРИФОН МИТЕВ: Няма предложения.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: А към 151 има ли?

ТРИФОН МИТЕВ: Не.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Добре, тогава по-нататък.

Ще прочета текста с необходимото редакционно уточнение.

„Чл. 150. Централните държавни органи и техните представители по места осъществяват контрол за законосъобразност върху актовете на органите на местното управление само когато това е предвидено със закон.“

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, пристъпете към гласуване на чл. 150.

При 246 за от общо гласували 251, против 1, въздържали се 4 - приема се чл. 150.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Нямаше предложения по чл. 151. Ще го прочета: "Общинските съвети могат да оспорват ^{пред} съда актовете и действията, с които се нарушават техни права".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте чл. 151!

От 256 гласували народни представители, 252 са за, 1 против, 3 въздържали се. Текстът на чл. 151 се приема.

Има думата господин Стоилов.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Направено е предложение за нов член 150а, но нека се види каква е идеята на този текст.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Митев.

ПАРЛАМЕНТАРЕН СЕКРЕТАР ТРИФОН МИТЕВ: Предложението е на проф. Стайнов със следния текст: "Държавата провежда целенасочена регионална политика, ориентирана към установяване и поддържане на справедлив социално-икономически баланс между различните части на територията (административно-териториалните единици), като обръща особено внимание на депресивните райони".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Янков.

АЛЕКСАНДЪР ЯНКОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми народни представители! Обикновено се въздържам да се изказвам по отделни текстове, тъй като те са били обсъждани в Конституционната комисия. В случая се касае за едно ново и принципно много важно предложение. Мисля, че в нашата Конституция ще има голяма празнота, ако нямаме . принципна разпоредба относно регионалното развитие.

Искам да изкажа по принцип своята пълна подкрепа на предложението, направено от господин Стайнов. Дори си мисля, че било възможно и полезно дори да бъде по-подробно разработена тази разпоредба, но това може да бъде направено в специално законодателство, каквото вече имат много страни, някои от които са силно развити, но за отделни райони полагат специални грижи.

Що се отнася до текста, тъй като е много техническо това наименование, което се разбира вероятно повече от специалистите "депресивни райони", бих предложил да се избегне. Може да се намери подходящ израз, за да се разбере, че се касае за регионално развитие на онези райони, които се нуждаят от такива специални грижи. С това искам още веднъж да изкажа пълна подкрепа

ВГ/НП

41.1

16

на направеното предложение. Има райони, например Страндженския, които се нуждаят от постоянна грижа от страна на държавата. Такива са и другите погранични райони и мисля, че с това нашата Конституция ще изпълни една важна функция.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Бойко Димитров.

БОЙКО ДИМИТРОВ: Искам да направя едно процедурно предложение, госпожи и господа. Подкрепям идеята, заложена в текста, който предложи господин Стайнов. Подкрепям нейното включване в конституционните текстове, но искам да ви напомня, че когато обсъждахме Основните начала на Конституцията във връзка с чл. 17 възникна идеята в този раздел да намери място някаква постановка или положение, засягащо регулативната роля на държавата в икономиката. Тогава поради това, че такъв текст нямаше готов, а имаше само някакви импровизации, въпросът отпадна, или по-точно се отложи. Но, това е и за информация на господин Стайнов, подготвя се предложение от името на 40 народни представители за ^{допълнение} на такъв текст, в който да фигурира в значително по-кратка редакция и момента за регионалната политика, в това число и на изоставащи райони.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Петко Захариев.

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Дами и господа, смятам, че ^{известни} текстове в Конституцията само я претрупват. Освен това нека не забравяме, че едни такива текстове, които са свързани изключително с разходи, дават възможност на бъдещите правителства да водят някаква чисто регионална политика, и то икономическа, с оглед техни лични убеждения или убедености.

Смятам, че такава огромна врата не би трябвало да се отваря по пътя на един конституционен текст. Що се отнася до това, какви правителства ще бъдат, ние не можем да ги предвидим. Смятам, че тази Конституция не е програма за действие за една година, а я изготвяме с перспектива да не бъде променяна поне в близките 10 или 15 години. Така че да се ограничим от такива подробности, когато създаваме текстовете.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Не виждам друг желаещ да се изкаже. Има думата господин Стоилов.

41.2

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Безспорно е, че в нашата страна и занапред ще има различия между отделните региони, както ще има и необходимост да бъде подпомагано тяхното развитие.

Тук се направи предложение от господин Бойко Димитров, което смятам най-добре може да ни насочи към решаване на въпроса, защото освен слаборазвитите райони, съществуват и тези райони, за които се говори по повод принципите на Конституцията. Господин Йовчо Русев и други депутати предлагаха специални действия на държавата по отношение на планинските райони и т.н. Нека обединим тези идеи, те са различни, но се включват най-общо в една тема и тя е свързана с регулативната дейност на държавата при осъществяване на икономическата дейност.

От тази гледна точка смятам, че можем да намерим текст, който да ни удовлетворява и той е свързан главно с идеята на чл. 19 на принципите за Конституцията, а не само с проблемите на местната власт. Това се налага и поради необходимостта добра да бъде обмислен такъв текст и във възможно най-сбита форма да реши проблемите и да намерим неговото систематично място.

Предлагам да не гласуваме непосредствено този текст, но да поддържаме идеята за необходимостта от подобна уредба и тя да бъде дадена, когато съответната група е в състояние да я изработи. Предлагам сега да преминем към гласуването на последния текст от главата - чл. 152.

"Чл. 152. Организацията и редът на дейността на органите на местното самоуправление се уреждат със законъ.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Митев.

ПАРЛАМЕНТАРЕН СЕКРЕТАР ТРИФОН МИТЕВ: Има предложение от господин Атанас Чунчев: "Структурата, организацията и дейността на органите на местното самоуправление се уреждат със законъ.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Венцислав Бъчваров.

ВЕНЦИСЛАВ БЪЧВАРОВ: Дами и господа, едно редакционно уточнение, тъй като въпросът се ~~относи~~ за закон, нека да повторим заглавието на главата: "Организацията и редът на дейността на органите на местното самоуправление и местната администрация се уреждат със закон."

БОЙКО ДИМИТРОВ (от място): Правилно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Стоилов, имате думата.

ДОКЛАДЧИК ЯНАКИ СТОИЛОВ: Първото предложение на господин Чунчев смятам, че не е необходимо да се включва в текста, тъй като в най-общото разбиране за организация се включват и проблемите на структурата.

Що се отнася до предложението на господин Бъчваров, най-малкото за симетричност, то е удачно да бъде възприето в текста и той да има следната редакция:

"Чл. 152. Организацията и редът на дейността на органите на местното самоуправление и на местната администрация се уреждат със закон."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля гласувайте така предложения текст.

От общо 258 гласували народни представители, 256 са за, 1-против, и 1 въздържал се. Чл. 152 се приема.

Господин Гиньо Ганев ще направи едно съобщение за следобед.

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ ГИНЬО ГАНЕВ: Предложението на Бюрото, господа, във връзка с работата по Конституцията и въобще по дневния ред.

От името на комисията, предложението е заседанието в 15 часа да започне с първото четене на законопроекта за околната среда, междувременно Конституционната комисия ще направи своите предложения по следващата глава, онасловена "Конституционен съд".

Първото четене ще бъде не цялостно, а уводните изложения на вносители, на правителство и някои други общи идеи. Веднага след това ще продължим по "Конституционния съд", както е и гласуваното ни предложение за дневния дневен ред.

НИ/ЗТ 42.1

Смятам, че до 17 часа, като комисия, ще бъдем готови да поставим на вниманието ви последните уточнения по главата, за която става дума.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ:

Има думата Атанас Ганев.

АТАНАС ГАНЕВ: Господин председателю, уважаеми колеги! Дотолкова, доколкото предстои да утвърдим списъчния състав на Националния поземлен съвет, да не бавим работата на този съвет и на общинските комисии, бих предложил следобед, като първа точка да включим това, тъй като днес нашата комисия обсъди предложението на Министерския съвет и подкрепя това предложение за списъчния състав на Националния поземлен съвет.

Благодаря ви за вниманието.

ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ ГИНЬО ГАНЕВ: Ако това е готово, няма да има пречка.

АТАНАС ГАНЕВ: Готово е, трябва само да поканим Министерския съвет да докладва това предложение. Ние го подкрепяме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ (звъни): Закривам заседанието. Продължаваме в 15 часа.

(Закрито в 12 ч. и 55 м.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Николай Тодоров)

СЕКРЕТАР:

(Трифон Митев)